

Juha Vidgren on yhteisöllisyyden puolustaja

► Sivu 12

Tekoäly on jo meidän kaikkien arjessa

► Sivu 4

Kallaveden lapsikuoro pursuaa energiaa

► Sivu 8

Monissa seurakunnissa syytä juhlaan

► Sivut 6-7

TUETTUJA harjoittelupaikkoja tarvitaan

Arkitaitojen harjoittelun lisäksi moni kehitysvammainen opiskelija haluaisi työkokemusta oikeista töistä.

Kouluvuosi Savon ammattiopiston (Sakky) Toivalan kampuksella on hyvässä vauhdissa. Kampuksella opiskelevat myös työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen eli Telman opiskelijat, joita Sakkyllä on yhteensä 57. Elokuussa opiskelijat tekevät opinto-suunnitelmaansa, johon mahtuu paljon arkitaitojen harjoittelua.

”Moni opiskelijoistamme ei työllisty, mutta koulutuksen aikana on tavoitteena löytää asunto ja päivätoiminta, johon osallistuminen on kuin töissä käymistä. Päivätoimintaa on mm. kokkaus, siivous ja kädentaidot”, Telman ohjaaja **Harri Parkkonen** kertoo.

Koulua elämää varten

Telmassa vahvistetaan opiskelijaa itsenäisen elämään ja yhteiskunnan toimijaksi. Opiskelijat mm. käyvät tapahtumissa ja asioivat kaupassa.

”Asiointitilanteissa opitaan kohtaamaan vieraita ihmisiä ja ilmaisemaan oma valinta tai mielipide. Oman äänen kuuluminen helpottaa myös konflikteissa”, erityisopettaja **Tarja Tolonen** kertoo.

1–3-vuotisten opintojen aikana monen on määrä itsenäistyä.

”Minulle on tärkeää oppia toimimaan ja liikkumaan mahdollisimman itsenäisesti. Olen kehittänyt kauppa-asioinnissa ja nyt tulen kouluun itsenäisesti bussilla”, toista opiskeluvuottaan aloittava **Arttu Liukkonen** kertoo.

”Minäkin aloin tulla tänä vuonna bussilla. Koulussa olen oppinut myös kotitöitä”, **Simo-Oskari Hiljanen** jatkaa.

Koulun keittiöviikot ovat innostaneet myös kolmatta opintovuottaan aloittavia **Riina Lappalaista** ja **Joona Korhosta** kehittämään ruuanlaittotaitojaan.

ARTTU LIUKKONEN (vas.), Riina Lappalainen, Joona Korhonen ja Simo-Oskari Hiljanen ovat testanneet koulun virtuaalitalassa muun muassa matkustamista.

Arkitaitojen opiskelun lisäksi haastelluille mieleisiä ovat olleet pari erityisprojektia: kevättalvella huipentunut Telman ja Kuopion kaupunginteatterin taideprojekti sekä valtakunnalliset Saku Stars -taitokilpailut huhtikuussa. Sakkyllä *Dancing Roots* -tanssiryhmä sijoittui Saku Starseissa toiseksi ja esiintyy syyskuussa Kuopion Tuomiokirkossa kehitysvammaisten kirkkopäivässä.

Työpaikkoja saa etsiä

”Työharjoitteluja opiskelijoillemme löytyy koulultamme esimerkiksi keittiöstä, siivouksesta ja kiinteistötöistä. Metalipuoella opiskelijat ovat olleet kuorimassa kuparikaapelia”, Harri Parkkonen ja Tarja Tolonen sanovat.

Osa opiskelijoista pystyy osallistumaan tuettuun työharjoitteluun työpaikoilla.

”Tehtäviä on löytynyt kaupan pullohuoneesta ja hyllytyksestä, pihojen siivouksesta, hevostallilta. Myös opiskelijan ja vanhempien toiveet halutaan kuulla. Nyt yhdellä on haaveissa pesula”, Tarja Tolonen kertoo.

Työpaikkojen löytäminen vaatii etsimistä. Toisaalta osa sopivista töistä voi valua seuroille tai ryhmille.

”Monet työt ovat opiskelijoillemme

LYHYESTI

Seurakuntayhtymä sai ympäristödiplomin

KUOPION hiippakunnan piispa **Jari Jolkonen** luovutti kirkkohallituksen myöntämän ympäristödiplomin seurakuntayhtymälle 23. elokuuta.

”Meidän kristittyjen on helppo ymmärtää viljelyn ja varjelun tehtävä sekä tunnistaa se, että ihmiskuntana emme ole siinä onnistuneet. Ympäristödiplomi osoittaa seurakunnille konkreettisia toimia, joita voidaan yhdessä tehdä”, piispa painotti.

Ympäristödiplomi on seurakuntia varten räätälöity väline, joka auttaa niitä täyttämään hyvin vastuutaan luomakunnasta. Diplomi on voimassa myöntämismyösi mukaan lukien viisi kalenterivuotta.

Seurakuntayhtymä osallistuu muun muassa valtionhallinnon yhteiseen ”Astetta alemmas”-energiansäästökampanjaan. Eniten tämä näkyy lämmityksessä.

”Tavoitteena on vähentää lämmitysenergian kulutusta noin 10 prosentil-

la. Tavoitteeseen on päästy hyvin ja osin tavoitteet on jopa ylitetty. Lämmitystä vähennetään, kun säätö siirtyy nollan tuntumaan”, kertoo huoltoteknikko, ympäristövastaava **Jouni Malkki**.

Ympäristödiplomia edeltäneessä arvioinnissa Kuopion seurakunnat saivat kiitosta muun muassa ympäristökasvatuksesta. Ympäristöteemat on sisällytetty etenkin lasten ja nuorten toimintaan ja rippikouluihin. Hiljaisuuden polkuja ja paikkoja löytyy useita.

Hautausmailla on kiinnitetty huomiota kasteluveden käytön optimoimiseen ja vieraslajien kuten jättipalsamin torjuntaan.

Keittiöissä ruokahävikin vähentäminen toimii jo hyvin. Kuopion seurakunnissa tarjottavaksi kahviksi ja teeksi valitaan Reilun kaupan -tuotteita.

KATSE KIRKKOON

POSTITALON SEURAKUNTAKESKUS

vaativia. Harva pystyy täysin yksin toteutettavaan tehtävään. Ohjausta ja tukea taas ei aina ole riittävästi tarjolla”, Tolonen toteaa.

”Tarvittaisiin selkeitä, yksilöityjä työtehtäviä. Tämän päivän työt ovat liian laajoja: Kaupassa inventaario vaatii erityistarkkuutta. Siistijän työ on kiireistä. Päiväkotikin on monille haastava.”

Koulun uudessa immerssiivisessä tilassa voi kuitenkin virtuaalisesti harjoitella tehtäviä osissa.

”Voimme kuvata työpaikkoja ja tutustua niihin koululla”, Tolonen kertoo.

Unelmana työ, josta nauttii

Opiskelijat itse ovat tyytyväisiä harjoitteluihinsa.

”Ratsastuskeskuksessa vein hevoset ulos ja siivosin karsinoita. Kaupassa hyllytin tavaroita. Päiväkodissa olin lasten kanssa. Viihdyin siellä”, Riina Lappalainen sanoo.

Simo-Oskari Hiljanenkin on kiinnostunut työstä päiväkodissa tai esikoulussa. Myös vartijan tehtävät kiinnostavat, ja pian hän tutustuu niihin koulun Savilahden kampuksella. Viikoittain Telman opiskelijat käyvät tekemässä työtehtäviä Savilahdessa.

”Viime vuonna oltiin purkamassa it-laitteita pakkauksista. Se oli iso parin päivän homma. Nyt minua kiinnostaa it-tuki, joka on monipuolista: varastolla, tietokoneella, asentamista, puhelin-hommia”, Arttu Liukkonen selostaa.

Joona Korhoselle unelmien työharjoittelu toteutui ravintolassa.

”Mäkkäriässä siivosin ja pidin pöydät puhtaina. Siellä voisin työskennellä apulaisena. Olen ollut harjoittelussa myös ammattikoulun keittiössä.”

”Olisi hyvä, jos pääsisi sellaisiin töihin, joista nauttii ja saisi sopivaa palkkaa. Ja kun olisi oma kämpä jossain, sitten voisi olla tyytyväinen”, Arttu Liukkonen tiivistää.

SINI-MARJA KUUSIPALO

**Kehitysvammaisten kirkkopäivä
SUUNTA 13.9. klo 13 Kuopion tuomiokirkossa.**

Onko kirkon työ kaikille avointa?

Kuopion seurakuntien vammaistyön diakoniatyöntekijä **Mira Leinonen** tunnustaa seurakunnista tehtäviä erityistä tukea tarvitseville.

”Telman kanssa on keskusteltu harjoittelusta ja talkoista. Meillä on kiinteistönhoitoa, hautausmaa- ja keittiötehtäviä, suntion tehtäviä ja ryhmissä avustajan töitä”, Leinonen luettelee.

”Olisi tunnistettava ihmisten lahjat ja saatava ne käyttöön.”

Suomen ev.lut. kirkossa on tehty toimenpideohjelma vammaisten ihmisten oikeuksien edistämiseksi. Siinä huomioidaan kehitysvammaisten ihmisten työllisyys.

”Kirkkohallitus, Step-koulutus ja Kehitysvammaliitto hakevat nyt ESR-rahoitusta hankkeeseen, jossa luotaisiin koulutuspolku kehitysvammaisten työllistymiseksi seurakuntaan”, asiantuntija **Katri Suhonen** Kirkkohallituksesta kertoo.

Kehitysvammaliiton mukaan Suomessa on 30 000 työikäistä kehitysvammaista henkilöä, mutta vain noin 500–600 tekee työsuhteista palkkatyötä. Nykyistä huomattavasti isompi määrä – arviolta 3 000 – kehitysvammaisista ihmisistä voisi työllistyä tavalliseen palkkatyöhön, jos saisivat siihen mahdollisuuden.

SINI-MARJA KUUSIPALO

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Tekoälyn kertomaa

Tämä pääkirjoitus on tehty tekoälyn avulla. Hyödynsin ChatGPT-sovellusta ja pyysin tekstiä aiheesta: Seurakuntalehtien tulevaisuus Suomessa. Tässä hieman lyhennelty versio tekoälyn tuottamasta tekstistä.

”Seurakuntalehdet ovat olleet pitkään tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa ja uskonnollista elämää. Ne ovat tarjonneet paitsi hengellistä opetusta ja pohdintaa, myös yhteydenpidon välineen seurakuntalaisten kesken. Nopeasti muuttuva mediakenttä ja digitalisaatio ovat asettaneet uusia haasteita ja mahdollisuuden uudistua.

Seurakuntalehdillä on edelleen vahva asema erityisesti niiden piirissä, joille perinteiset arvot ja uskonnollisuus ovat tärkeitä. Ne tarjoavat syvällistä pohdintaa elämän tarkoituksesta, yhteisöllisyydestä ja moraalisisista kysymyksistä. Tämä perinne ja merkitys eivät ole kadonneet mihinkään.

Digitaalinen murros on tuonut uusia tapoja jakaa tietoa. Verkko-sivustot, somealustat ja podcastit tavoittavat laajempia yleisöjä ja nuorempia sukupolvia. Lehdet voivat hyödyntää digitaalisia kanavia vahvistaakseen asemaansa. Laadukkaan sisällön tuottaminen on edelleen keskeistä.

Yhteisöllisyys on yksi lehtien vahvuuksista, ja sitä voidaan edistää myös digitaalisesti. Verkkokeskustelut, virtuaaliset tapahtumat ja yhteisölliset someympäristöt voivat tarjota tilaisuuksia seurakuntalaisille jakaa ajatuksiaan uskonnollisista ja elämänkatsomuksellisista teemoista.

Monipuolisuus, avoimuus ja objektiivisuus ovat tärkeitä tekijöitä, joiden avulla lehdet voivat säilyttää luotettavuutensa ja laajentaa lukijakuntaansa. On tärkeää säilyttää syvälinen ja pohdiskeleva lähestymistapa, joka erottaa seurakuntalehdet muista medioista.

Seurakuntalehdet ovat murroksessa, mutta tulevaisuus on edelleen valoisa. Perinteisten arvojen ja uuden teknologian yhdistäminen voi tuoda uusia ulottuvuuksia seurakuntalaisten hengelliseen elämään.”

Lue lisää tekoälystä s. 4

KUUKAUDEN VALINNAT

10

KIRKKO JA KOTI -LEHDEN verkkolehti täyttää tänä syksynä 10 vuotta. Paperilehti puolestaan 110 vuotta.

RASISMIKESKUSTELU on noussut pinnalle kesällä 2023, ja keskustelu on käynyt kuumana. Rasismi on osa laajempaa syrjinnän ilmiötä.

Ajankohtainen valtioneuvoston Yhdenvertainen Suomi -hanke on pyytänyt asiaan liittyen myös evankelis-luterilaisen kirkon edustajien lausuntoja. Arkkipiispa **Tapio Luoma**, Kirkkohallituksen Diakonia ja yhteiskunta -yksikön johtaja **Kalle Kuusimäki** sekä Porvoon piispa **Bo-Göran Åstrand** ovat vastanneet kuulemispyyntöön.

”Demokraattinen yhteiskunta edellyttää jokaisen ihmisen luovuttamattoman ihmisarvon ja siitä nousevien ihmisoikeuksien toteutumista. Demokraattisen yhteiskunnan ihanteisiin on pyrittävä aktiivisesti. Jokaisen demokraattisessa yhteiskunnassa vaikuttavan yhteisön on tarkasteltava myös omaa toimintaansa ihmisarvon luovuttamattomuuden ja ihmisoikeuksien näkökulmasta”, arkkipiispa Luoma toteaa vastauksessaan.

75 milj.

MAAILMASSA on noin 75 miljoonaa luterilaista.

92 000

NAISTEN PANKKI on auttanut kaikkiaan 92 000 naista toimintavuosiensa aikana.

RUKOILEN

Syksy kipristelee jo mielessä.

Ajattelen tulevaa syksyä, kuinka voin imeä itseäni syksyn väriloistoa, tuoksua ja makuja.

Luoja tule siunaamaan tuleva syksy, uudet asiat, joita kohtaan ja niiden kauneus. Siunaa myös ne asiat, jotka eivät näytä parhaimpia puolia. Sairaudet, yksinäisyys tai epäonnistumiset.

Auta minua luopumaan turhasta ja vastaanottamaan oleellinen. Aamen.

ISTOCK

IHMINEN JA KONE

– Tekoäly haastaa arvopuheeseen

Lehdissä ja netissä on törmännyt tekoälyn tekemiin teksteihin ja kuviin. Suomalaiskaupungeisakin robotit kuljettavat ostoksia ja voi hypätä jopa robottibussin kyytiin. Internetiä on kodeissa jääkaappia myöten. Mihin ihmistä kohta tarvitaan?

”Ihmisyys korostuu edelleen kaikessa vuorovaikutuksessa. On hämmäntävää, että tekoäly pakottaa arvioimaan ihmisyttä uudelleen”, rauhoittelee yliopistonlehtori, kognitiotieteen dosentti **Anna-Mari Wallenberg** Helsingin yliopistosta.

”En usko, että teknologiat vyöryvät orjuuttamaan meidät ja hylättäisiin inhimillinen kanssakäyminen. Teknologia ei uhkaa ihmisyyttä, vaikka omat riskinsä onkin teknologian ylikuluttamisessa ja siihen kouluttamisessa.”

Wallenbergin mukaan tekoälyteknologiat ovat loistavia tukemaan mm. oppimisvaikeuksissa tai maahanmuuttajien koulutuksessa.

”Ehkä meidän pitää vaalia kulttuurissa säilyvää fyysistä vuorovaikutusta perusasetelmana. Käytetäänkö teknologiaa oikeasti elämän parantamiseen?”

Uhkien pelkäämisen sijaan Wallenberg kannustaa terveeseen uteliaisuuteen.

”Hanki tietoa avoimin mielin. Ei tarvitse olla teknologiafriikki tai innoissaan tietokoneista tutustuakseen arjen tekoälyyn.”

Tekoäly kaikkien arkea

”Tekoäly ei ole vain tuolla jossain vaan kotona, töissä, koulussa, vapaa-ajalla. Me jokainen käytämme jatkuvasti tekoälyalgoritmeja.”

”Algoritmeja on kännykkäkamerassa, ja videopuheluissa niillä parannetaan ääntä ja kuvaa. Algoritmeilla lasketaan hinto-

ja kaupoissa, ohjataan liikennevaloja ja sähköverkkoja ja tehdään säätiedotuksia. Tekoälyä on autonavigaattorissa, jääkaapeissa, pesukoneissa, robotti-imureissa”, Wallenberg luettelee.

Tällaista koneoppimista käytetään joka saralla. Monimutkaisempaa tekoälyä taas ei vielä ole olemassa, mutta Wallenbergin mukaan lähimpänä on ChatGPT:n tapaiset kielimallit, jotka pystyvät tuottamaan älykkään oloista tekstiä.

”Vaikka kone olisi ihmismäinen, se on vain teknologia. Esimerkiksi ChatGPT:n kanssa keskustellessa en juttele ihmisen kanssa.”

”Tekoäly on matematiikkaa. Kun matemaattisista malleista rakennetaan teknologia, sitä treenataan esimerkiksi massiivisella kieliaineistolla. Käyttöliittymään taas lisätään ihmismäisiä piirteitä, koska on helpompi käyttää teknologiaa, joka tuntuu tutulta.”

ChatGPT:n ihmispiirteet on rakennettu sekä ohjelmoimalla että opettamalla sopivaa kielenkäyttöä. Hoiva- tai vastaanotto-robotti taas tehdään sympaattisen näköiseksi, jotta käyttökokemus olisi miellyttävä.

Entä jos raja ihmisen ja teknologian välillä hämärtyy?

”Puheen tai kasvojen tunnistuksessa tekoälystä voi tulla outousefektejä ja ristiriitaisia kokemuksia. Pahimmillaan ei pystytä erottamaan, mikä on aitoa ja mikä keinokeinoista sisältöä. Nyt puhutaan siitä, mitä seuraa, kun algoritmi kykenee luomaan aidon oloisia kuvia.”

Muuttaako tekoäly yhteiskuntamme?

”Tekoäly ei itse tee mitään, vaan muutos lähtee hallitusohjelmista, eduskunnasta ja päättäjistä. Nykyisessä hallitusohjel-

massa otetaan selkeä kanta, että digitaalisuudesta tulee ensisijainen tapa toteuttaa julkista hallintoa.”

Esimerkiksi verottaja hoitaa koneohjastusti jo mekaanisia laskentatehtäviä, kuten verokortin uusimisen.

”Jos algoritmeja hyödynnetään fiksusti, luukulta luukulle -hyppääminen vähenee. Asiointiin voidaan soveltaa tukiteknologioita, kuten kielenkääntäjiä tai puheavustajia.”

”Muutos ei välttämättä ole kansalaisille suuri. Enemmänkin on kyse työtavoista ja rakenteista.”

Valtionvarainministeriössä erityisavustajana työskentelevän Anna-Mari Wallenbergin mukaan päättäjien työtä on kirjoitetaan eettinen perusajattelu sääntelyksi. EU:ssa on todettu, että pehmeät ohjaukset eivät riitä, vaan nyt valmistellaan tekoälysäätöjä. Se nojaa eurooppalaisiin arvoihin.

”Näin pyritään säätelemään järjestelmien ihmisoikeusriskejä. Tarvitaan samanlaista ohjausta kuin lääkinnällisillä laitteilla tai ajoneuvoilla.”

Wallenberg osallistui Suomen delegaatioissa YK:n kasvatusta, tiede- ja kulttuurijärjestö Unescon eettisten ohjeiden valmisteluun.

”Muutama vuosi sitten eettisiä ohjeita tehtiin aina katolisesta kirkosta Microsoftiin ja Euroopan unionista valtioihin. Unescon ohjeissa kuvataan tekoälyn hyötyjä ja haittoja vaikkapa koulutuksessa ja politiikassa. Suomessa tehdään suunnitelmaa näiden ohjeiden soveltamisesta.”

Eettistä keskustelua monella tasolla

”Viisi vuotta sitten moni oli kiinnostunut siitä, syrjii tekoäly ja kuinka teko-

äly tukee ihmisoikeuksien toteutumisesta. Viime vuosina ovat nousseet kysymykset tekoälyn ilmastovaikutuksista”, Wallenberg kertoo ja muistuttaa, ettei teknologien kehitys mineraalien louhintoineen ole kovin vihreää.

”Viime vuoden ChatGPT:n esiinmarssi muutti etiikkakeskustelun koskemaan kieli- ja kuvamalleja: Mitä tekoäly tarkoittaa arkipäiväistyessään? Entä mikä vastuu tekijöillä on siitä, millaista teknologiaa he rakentavat?”

Digitalisuuden lisääntyminen aiheuttaa myös polarisaatiota.

”Keskittyvätkö teknologien hyödyt pohjoiselle pallonpuoliskolle? Tekoälyn kehittämisessä käytetään paljon ihmisten käsittelemää dataa. Tämä työ tehdään halpatyövoimamaissa. Tuotantoketjuihin liittyy epätasa-arvoisuutta.”

”Ensiksi etiikkapuheessa korostuivat uhat, haitat ja riskit, ja tekoälyn arvioitiin keskittyneen ennaltaehkäisemiseen. Syrjii tekoäly? Miten yksityisyysdysnojan käy? Riskit täytyy ottaa huomioon, mutta se ei yksin riitä.”

”Jos tekoälyä käytetään terveeltä arvopohjalta, voidaan haasteita, kuten eriarvoisuutta, vähentää. Millaista maailmaa silloin rakennamme? Toivon puhetta siitä, miten teknologiaa voidaan käyttää tuottamaan hyvinvointia lapsille, vanhuksille, ylipäänsä ihmisille ympärillämmme. Kypsää keskustelua vaikutuksista käydään vasta vähän.”

MITÄ MIELESSÄ?

NILSIÄN KIRKON
alttaritaulu on Juho
Rissanen käsialaa.

Juho Rissanen oli savolainen maailmankansalainen

Tänä vuonna taiteilija **Juho Rissanen** syntymästä tuli kulu-neeksi 150 vuotta. Kuopiolais-syntyinen Rissanen eli värikkään elämän nousten köyhistä oloista kuvataiteen ammattilaiseksi. Hän oli maailmanmatkaaja, joka opiskeli ja asui suurimman osan elämästään ulkomailla kadottamatta kuitenkaan koskaan savolaisia juuriaan.

Kuopion taidemuseo, Kuopion korttelimuseo ja Kuopion kaupunginteatteri ovat lähteneet innolla mukaan juhluvoden ohjelmaan, joka käynnistyy syyskuun lopulta alkaen. Ensimmäisenä avautuu 29.9. taidemuseossa näyttely Juho Rissanen – Kuvauksen vilkkaus.

Millainen näyttely taidemuseoon on tulossa, intendentti Marja Louni?

”Koska olemme taidemuseo, niin pääroolissa ovat Juho

Rissanen taideteokset. Meillä on myös häneen liittyvät mittavat arkistokokoelmat, jotka pitävät sisällään muun muassa kirjeenvaihtoa ja valokuvia. Tarkoituksena on tuoda esille hänen hauskaa persoonaansa, joka ehkä on jäänyt suurelle yleisölle vieraaksi. Haluamme antaa kävijälle kokemuksen, että hän kohtaa näyttelyssä persoonan eikä pelkästään tämän taideteoksia.”

Miten muuten Juho Rissasta juhlietaan Kuopiossa?

”Korttelimuseossa avautuu 13.10. Juho Rissanen meillä ja maailmalla -näyttely. Se käsittelee Juho Rissanen lapsuutta ja lapsuuden aikaista Kuopioa sekä hänelle merkityksellisiä paikkoja Kuopiossa.

Teatterissa puolestaan saa 28.10. ensi-iltansa **Antti Heikkisen** käsikirjoittama Maala-

ri – Juho Rissanen -näytelmä, joka kertoo taiteilijan elämän kiperistä kierteistä. Näytelmässä Nilsinään rakennetaan uutta kirkkoa, jonne Juho Rissaselta on tilattu alttaritaulu.”

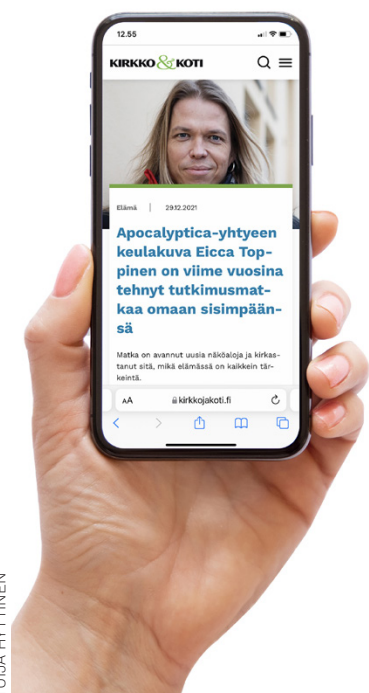
Ovatko näyttelyt ja näytelmä tarkoituksella ajoitettu samaan aikaan syksylle?

”Kyllä tämä oli aivan tietoinen ratkaisu. Juhlavuosi on pitkän suunnittelun ja yhteistyön tulos. Jokainen toimija valottaa vähän eri puolia taiteilijasta. Tarkoituksena on tarjota yleisölle toisiaan tukeva paketti Juho Rissasesta.”

HELI HARING

ARKISTOJEN AARTEITA

Kirkko ja koti -verkkolehti on aina saatavilla

KIRKKO JA KODIN verkkolehti ilmestyi ensimmäisen kerran täsmälleen 10 vuotta sitten elokuussa 2013 osoitteessa www.kirkkojakoti.fi.

Pdf-muodossa oli *Kirkko ja kodin* näköislehti ollut tuolloin verkossa jo muutaman vuoden ajan. Näköislehdet löytyvät tammikuun 2010 ensimmäisestä numerosta lähtien verkkolehden arkistosta. Arkiston jutut ovat itse asiassa verkkolehden suosituimpien juttujen joukossa.

Kun Kirkko ja kodin näköislehdet eivät ole maksumuurin takana, näköislehdistä saa osumia hakukoneillakin ja pääsee samalla aikamatkalle lähimenneisyyteen. Vieläkin voi olla kiinnostavaa lukea, mitä **Mika Pantzar**, **Matti Apunen**, **Teemu Sipponen**, **Antti Nylén** tai **Mika Aaltola** sanoivat lehdelle yli vuosikymmen sitten.

Digitaalinen viestintä verkkolehtineen on tullut jäädäkseen ja edelleen kehittyäkseen. Kiinnostavat aiheet jatkavat elämänsä sosiaalisen median foorumeilla, kun juttuja voi linkittää ja jakaa somessa. Verkkolehden sisältöä on vuodesta 2020 lähtien teemoitettu ja teemoihin liitettyjen avainsanojen avulla voi hakea lisää saman aihepiiriin juttuja. Myös luetuimmat aiheet nousevat esiin.

KAIJA VUORIO

HAUTAUSTOIMISTOT

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautauστοimistoparviainen.fi

www.hautauστοimistoparviainen.fi

Hautauστοimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautauστοimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
hautauστοimisto@nurro.fi www.nurro.fi

Olemme apunasi surun hetkellä.
Hienotunteisesti. Kokonaisvaltaisesti.
Asiantuntevasti.

HAUTAUSTOIMISTO Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuoriky.fi

SURUN KOHDATESSA:

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautauστοimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautauστοimistoniiranen.fi
www.hautauστοimistoniiranen.fi

KIVIPALVELUT

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisäimen kaiverrukset
ja kivien enstisöinnit

KIVI PAJA *Kiven
Kauneutta
Kunnioittaen*
20-vuotta

- Lisäimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Paja/toimisto:
Jääskelänkatu 1, 70780 Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

RIISTAVEDEN kirkko.

PYÖREITÄ vuosia juhlimaan!

Riistavesi juhlii seurakuntansa toiminnan 100-vuotista taivalta 17. syyskuuta. Siilinjärven kirkon 100-vuotisjuhlat ovat joulukuussa.

Alun alkaen Riistavesi ja Siilinjärvi pyrkivät eroon laajasta Kuopion maa- ja kaupunkiseurakunnasta, josta 1800-luvun jälkipuoliskolla olivat jo itsenäistyneet Tuusniemen, Karttulan ja Maaningan kappelit; Nilsin kappeli oli itsenäistynyt jo 1816. Vuosisadan loppuun mennessä Kuopion maa- ja kaupunkiseurakunta oli paisunut väkiluvultaan maan suurimmaksi. Siihen kuului liki 30 000 jäsentä, mutta kirkkona oli vain yksi ja yhteinen tuomiokirkko.

Aloitteita valtavien seurakunnan jakamisesta oli tehty pitkin 1800-lukua, mutta vasta 1895 kirkonkokous pystyi asiaa päättämään. Senaatti hyväksyi maa- ja kaupunkiseurakunnan jaon Kuopion maaseurakunnaksi, Kuopion kaupunkiseurakunnaksi ja Vehmersalmen seurakunnaksi vuonna 1899. Itsenäistymiset toteutuivat vasta vuonna 1917, Vehmersalmen osalta vuonna 1920, sillä se oli mahdollista vasta virassa olleen kirkkoherran vaihduttua.

Kirkkolain mukaan jokaisella seurakunnalla piti olla oma kirkko. Ailahtelevaisten kirkonkokousten oli vaikea löytää yksimielisyyttä edes yhteisen kirkon omistussuhteista. Niinpä vaihtoehtoik-

si nousivat uuden maaseurakunnan kirkon rakentaminen kaupunkiin tai useiden pienempien kirkkojen rakentaminen eri puolille maaseurakuntaa.

Määrätietoinen Siilinjärvi

Siilinjärvellä osattiin ensimmäisenä marssittaa joukot kirkonkokoukseen vaatimaan oman seurakunnan perustamista ja oman kirkon rakentamista, jotta välttyttäisiin kirkon kustannuksista. Senaatti hyväksyi seurakunnan perustamisen 1908 ja edellytti, että kirkko ja kirkkoherran pappila olisivat valmiina ennen itsenäistämistä.

Jokaisella seurakunnalla piti olla oma kirkko.

Jo vuonna 1909 Siilinjärvellä aloittivat sekä kirkonkokous että toimivaltainen kirkonrakennustoimikunta. Pian kyläkuntien välille leimahtivat niin suuret erimielisyydet kirkon paikasta ja perusideasta, että maailmasota ehti tuoda väliin sotaajan rajoitukset, rahanarvon laskun ja talouslaman. Arkkitehtikin surmattiin

sisällissodan aikana, joten olojen tasaannuttua oli aloitettava alusta.

Kirkon arkkitehdiksi löytyi oman kylän kasvatti **Peko Väänänen**, joka toimi tuolloin vt. lääninarkkitehtina. Piirustukset saatiin syksyllä 1921, peruskiven muurauksia vietettiin helluntaina 1922 ja niin nopeasti edettiin, että kirkko oli katettu jo syksyllä 1922. Tornin puosien teko, rappaaminen, maalaaminen ja seinien koristemaalaukset sekä muu sisustaminen tehtiin kesän 1923 aikana.

Lasimaalauksia vailla

Peko Väänänen oli pyytänyt taiteilija **Bruno Tuukkasta** suunnittelemaan kirkon sisätilojen koristemaalauksista. Tuukkanen oli jo tuolloin hyvin kysytty kirkkojen koristemaalari ja lasitaitelija. Hänen lasimaalauksensa **Lars Sonckin** piirtämään **Alfred Kordelinin** hautakappeliin Raumalla olivat juuri valmistuneet.

Siilinjärven kirkon lasimaalaukset tosin jäivät vuosikymmeniksi toteuttamatta, sillä kirkkoa rakennettiin viime vaiheessa vekselivetoisesti. Alttarin yläpuolella oli tavallinen lasi-ikkuna vuoteen 1985, jolloin Tuukkanen lasimaalaus *Jumalan karitsa* toteutettiin. Tuukkanen oli piirtänyt myös teologisesti perustellut kolme isoa lasimaalauksia takalehterille, seurakunta-

laisten selän taakse. Urkujen alkuperäinen paikka oli sivulehterillä. Rahapulassa hanke oli helppo lykätä, kun maalaukset olisivat joka tapauksessa jääneet piiloon urkujen taakse. Vasta vuonna 1996 alkuperäiset piirustukset löydettiin ja syntyinlankeemuksen teemaa varioivat maalaukset asennettiin paikoilleen.

Repaleinen Riistavesi

Riistavetiset seurasivat siilinjärveläisten jalanjäljissä, mutta siinä missä Kallaveden pohjoisrannalla vallitsi saumaton yksimielisyys seurakunnan alueesta, itärannalle aiottu suurseurakunta hajosi erimielisyyksiin. Alun perin nimittäin piti koota yhteen koko itäinen Kallaveden puoli eli Siilijärven ja Vehmersalmen väliin jäävä alue Tuusniemen rajaseutu- ja myöten.

Jännevirran ja Kurkiharjun kylät vastustivat yksimielisesti siirtoa Riistaveteen, Niittylahti oli vanhastaan kaupungin maata ja alueen itäreunastakin löytyi halukkuutta liittyä Riistaveden sijaan vuonna 1906 itsenäistyneeseen Muuruveden seurakuntaan. Repaleisen saaristoalueen asukkaat Ryönältä Pelonniemen kautta Talvisaloon vastustivat viimeiseen saakka eroa maaseurakunnasta. Kansalaisten merkittävästä vastarin-

nasta huolimatta Riistavesi sai senaattil-ta luvan oman seurakunnan muodosta-miselle vuonna 1917.

Vuodesta 1923 tuomiokapituli määräsi Riistavedelle väliajan saarnaajan ja kirkol-listen asioiden hoitajan. Ensimmäinen oli Vehmersalmen kirkkoherra **Toivo Kive-käs**, jonka aikana elokuussa 1923 aloi-tettiin jumalanpalvelukset Melalahden koululla. Syyskuusta 1923 vuoden 1929 lopulle tehtävässä oli pastori **Hannes Hyvärinen**, joka myös asui paikkakun-nalla. Ensimmäinen virallinen pappilakin rakennettiin Vartialan Kiviniemeen.

Minne kirkko?

Kirkko vihittiin käyttöön vasta 1934, eikä sen paikasta tullut yksimielisyyttä. Senaatin päätöksessä kirkko olisi pitänyt rakentaa tien varteen Vartialassa sijaitse-van Hussonmäen hautausmaan ja Syrjä-salmen sillan välille, mutta kirkonkoko-ukset muuttivat paikkaa useaan kertaan. Kirkkoriita oli niin katkera, että osa eten-kin läntisellä Ryönän suunnalla halusi liittyä takaisin maaseurakuntaan. Kun valtioneuvosto ei sitä hyväksynyt, yli 300 seurakuntalaista erosi kirkosta ja perus-ti oman metodistiseurakunnan.

Rahapulassa hanke oli helppo lykätä.

Ensimmäinen vakinainen kirkkoherran virka saatiin vasta 1945; siihen saakka oli vain tiuhaan vaihtuvia väliajan saarnaajia. Kirkkoherrat **Alpo Mustonen** ja **Jaakko Kuvaja** jäivät lyhytaikaisiksi, mutta **Aarne Kankkunen** oli riistavetisten paimenena vuosina 1960–1980.

Kun maalaiskunta liittyi Kuopioon vuonna 1969, haki Riistavesikin kunta-liitosta kaupunkiin vuonna 1972. Riista-veden seurakunta päätti pysyä itsenäi-senä, mutta liittyä taloudellisesti Kuopi-on seurakuntayhtymään. Niinpä Riis-tavesi sai osansa seurakuntayhtymän 1980-luvulla toteuttamasta mittavasta kirkkojen ja seurakuntakeskusten raken-nusohjelmasta. Seurakuntakeskus vihitiin vuonna 1985.

Riistaveden kirkon paikasta ei ollut yksimielisyyttä.

Kankkusen jälkeen 1980-luvulla kirk-koherrana oli **Heikki Luostarinen**, kunnes vuonna 1989 aloitti **Hannu Savinainen**. Hän jäi viimeiseksi itsenäisen Riistaveden seurakunnan kirkkoherraksi, sillä hänen jäätyään eläkkeelle 2010 Riistavesi liitet-tiin perustettuun Järvi-Kuopion seura-kuntaan alue seurakuntana.

Kirkkoarkkitehtien maisemissa

Siilinjärven kirkon rakentajat olivat miltei aikaansa edellä, sillä arkkitehdin valin-nassa päädyttiin arkkitehtikilpailuun. Jaetulle ensimmäiselle sijalle tuli Lars Sonck. Sonckin ehdotuksesta löydet-tiin monia puutteita, joten lopulta valit-tiin kilpailussa kolmanneksi arvotettu **Vilho Penttilä**. Kustannukset kuitenkin karkasivat käsistä maailmansodan vuok-si ja Penttiläkin kuoli. Kirkko rakennettiin lopulta arkkitehti Peko Väänäsen piirus-tuksin.

Kirkon piirustukset ja arkkitehti vaih-tuivat Riistavedelläkin moneen kertaan, ennen kuin päädyttiin Ryönällä synty-neeseen **Eino Pitkäseen**. Peko Väänänen oli lahjoittanut ensimmäiset piirustukset, mutta ne hylättiin liian suurisuuntaisina. Uudet piirustukset pyydettiin erityisesti Savoon paljon kirkkoja piirtäneeltä **Josef Stenbäckiltä**. Kun Stenbäck ehdot-ti kirkon paikaksi Melalahtea, kirkkoriita sai taas uutta puhtia. Stenbäck ehti kuol-lakin jo 1929. Vihdoin kirkko rakennettiin Eino Pitkäsen ja hänen opiskelutoverinsa

Harry W. Schreckin piirustuksin. Kuopi-ossa Carlsonin toimitalo on Pitkäsen käsialaa, Schreckin kädenjälki puoles-taan näkyy Suomen Pankin talossa.

KAIJA VUORIO

Riistaveden seurakunnan 100-vuotis-juhlamessu Riistaveden kirkossa su 17.9. klo 10.

Saarna piispa Jari Jolkkonen. Liturgia Juha Hagman. Oona Leiviskän virkaan siunaaminen. Kunniakäynti haudoilla klo 9. Toivotaan tarjottavan autottomil-le kyytejä juhlapäivään.

Ruokailu ja juhlaohjelma klo 11.30 Riis-taveden koululla.

Juhlia pitkin syksyä

- ✦ Männistössä vietetään tänäkin vuonna pyöreitä vuosia, sillä seurakunta täyt-tää 60 vuotta – Männistön Pyhän Johanneksen kirkko täytti viime vuoden puolella 30 vuotta. Seurakunnassa ei järjestetä varsinaista juhlatilaisuut-ta, vaan juhliitaan niin sanotusti työn merkeissä: syksyn mittaan on luvassa monia kiinnostavia tapahtumia. Lue lisää tapahtumaliitteestä.
- ✦ Alavan seurakunnassa puolestaan Neulamäen kirkko juhlii syksyllä 30-vuotis-ta olemassaoloaan. Sunnuntaina 17.9. kirkossa järjestetään klo 15 alkaen tilaisuus, jossa muistellaan yhteistä taivalta ruuan ja ohjelman merkeissä.
- ✦ Myös Kallaveden kirkko on saavuttanut kunnioitettavan keski-iän, sillä se täyttää tänä vuonna 40 vuotta. Sunnuntaina 1.10. klo 10 juhlamessu ja klo 18 pääjuhla kirkolla.

SIILIJÄRVEN kirkko.

Lapsikuoro täyttää kirkon ILOLLA JA ENERGIALLA

Kallaveden kirkolla kuorotreeneissa lauletaan, räpätään ja taputetaan.

Rohkeammin!” kuoronjohtaja kannustaa. Iloista gospelia. Sitä laulavat kuoronjohtaja **Mari Vuola-Tanilan** lapsikuorolaiset.

”Sytyt elävälle meiningille. Kuoronjohtajana mun pitää myös itse innostua.”

Innostus on selvästi tarttunut kuorolaisiin. Kun tulee puhe mielisimmistä kuorobiiseistä, ei yksikönsä jää epäselväksi: *Rakkaus on lahja Jumalan.*

Yhdessä ollaan enemmän

”Kuorossa on kiva ope ja hyviä kavereita”, 9-vuotias **Hilma Kähärä** sanoo. Hän on tuonut kuorolaiseksi ystävänsä **Ruusu Niemen**, joka kertoo saaneensa kuorosta uusia kavereita.

”Kuorossa on helppo ja kiva olla”, 13-vuotias **Veera Rissanen** kertoo.

Myös **Viena Lintumäelle** kaverit ja hyvä ilmapiiri ovat kuoron suola.

”Kaikki otetaan mukaan, ketään ei jätetä yksin. Kuorokavereiden kanssa on kiva esiintyä.”

Kuorossa opitaan yhdessä.

”Joskus joku sanoo ’mä en opi’, mutta yhdessä harjoittelemalla on ylitetty monia kynnyksiä. Se on voitto itsetunolle”, Mari Vuola-Tanila sanoo.

Alkukesästä Kallaveden lapsikuoro kävi peräti Ruotsin-matkalla.

”Seurakuntaneuvosto avusti matkaamme, niin kenelläkään se ei jäänyt rahasta kiinni. Seurakunnassa jokainen lapsi on tasavertainen”, Vuola-Tanila iloitsee.

Lapsikuoro innostaa perheitäkin

”Kuoron ilo tarttuu lapsiin ja meihin vanhempiin. Tulee hyvä mieli, kun lapset nauttii”, kuorolaisen äiti **Päivi Tiainen** sanoo kirkon eteisessä.

Hänen sisarensa **Anne Tiaisen** mukaan kuorolaulut kuuluvat myös kotona ja koulun pihalla.

”Lapseni lähtivät kuoroon, kun ovat kovia laulamaan. Näissä lauluissa on sanomakin.”

Lapsikuoro on enemmän kuin harkat: on leirejä, matkoja, esiintymisiä, toimimista isossa porukassa. Kuoronjohtaja ja kiittää sitoutuneista aikuisista, jotka huoltavat esiintymisasuja ja auttavat kuljetuksissa.

Kuoroleireillä huoltajana Anne Tiainen on iloinnut lasten ja nuorten yhteydestä, joka ei arjessa muuten toteutuisi. Myös kuoronjohtaja Mari Vuola-Tanila on kiitollinen nuorista, jotka tulevat lapsikuoroon hengaamaan ja keikoille laulamaan. Heistä on tullut nuoremmilleen esikuvia.

Lasten virret raikuvat Tuomiokirkossa

Syyskuun alussa Kuopion tuomiokirkossa järjestetään lasten virsitapahtuma, jossa Alavan, Kallaveden ja Männistön seurakuntien lapsikuorot tutustuttavat kuulijat uuden lasten virsikirjan kappaleisiin. Uuden virsikirjan 170 laulusta noin puolet on uusia. Joukossa on myös lasten tekemiä lauluja. Konsertissa kuullaan myös vanhoja hittejä, kuten *Kuule, Isä taivaan*.

”Konsertti on yksi yhteisponnistus, joka antaa kuorolaisille kokemuksen, että lapsikuorolaisia on muitakin”, kanttori Mari Vuola-Tanila sanoo.

SINI-MARJA KUUSIPALO

Tutustu seurakuntien lapsikuoroihin:
www.kuopionseurakunnat.fi/musiikki/kuorot.

LAPSIKUORO yhdistää eri-ikäisiä koululaisia.

KAVEREITA ja kiva ilmapiiri. Ruusu, Hilma, Viena ja Veera tykkäävät laulaa yhdessä.

KOLUMNI

Elämme talouskasvua varten?

Hyvinvoinnista on vaivihkaa tullut rahariippuvaista. Kun rahat ovat vähissä, on hyvinvointi uhattu. Siksi yhteiskunnassa tarvitaan enemmän suoritteita – kiihtyvä määrä työtä ja kuluttamista.

Suoritusyhteiskunnassa kansalaiset elävät talouskasvua varten. Ahkeroidaan, jotta voitaisiin kuluttaa. Kulutetaan, jotta yhteiskunnan rattaat pyörisivät.

Riittävästi vaurautta on vähän enemmän kuin se, mitä meillä on nyt. Siksi kokemus perille pääsemisestä tuntuu pakenevan. Samalla käsitys hyvinvoinnista pelkistyy kovin kapeaksi.

Jatkuvasti kiihtyvä vauhti sokeuttaa. Ei enää nähdä, että hyvinvointi on paljon muutakin kuin sitä, mitä saa rahalla.

Hyvinvointi on kiintymistä elämään ja kiinnittymistä sukupolvien ketjuun. Se on oman paikan löytämistä ja omaksi itseksi tulemistä.

Hyvinvointi lisääntyy hyväksyvistä katseista. Siitä, että osoitamme toisillemme, kuinka olemme riittäviä sellaisina kuin olemme. Ilman pakottavaa tarvetta olla jotakin sellaista, mitä emme kuitenkaan pohjimmillamme ole.

Yhteyden kokeminen vahvistaa. Utelias toisen asemaan asettuminen raivaa tietä entistä avarammille ajatuksille. Sitä voi olla vaikkapa muuttolinnun vaiherikkaaseen matkaan eläytyminen.

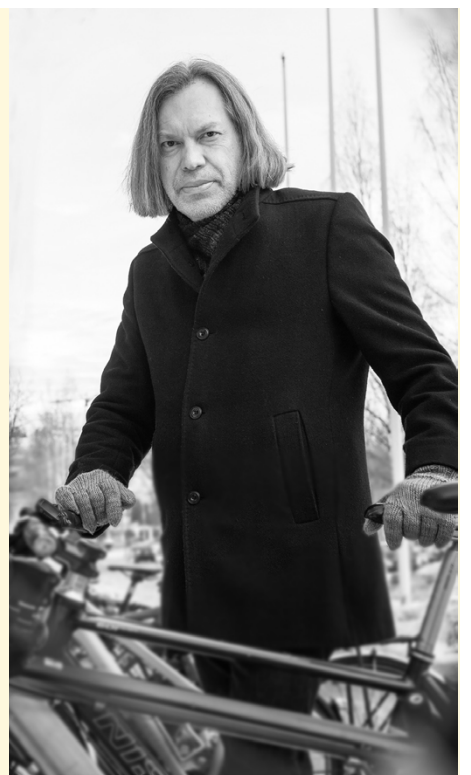
Jaettu kokemus elämästä on voimallinen edistys ja eteenpäin menemisen ajuri. Se auttaa näkemään

ja kokemaan maailmaa uusin silmin. Omat ahtaat ajatukset tulevat haaste-
tuiksi ja käsitykset hyvästä ja tavoittelemisen arvoisesta muuttuvat.

Hyvinvointi lisääntyy hyväksyvistä katseista.

Ehkäpä suorituskeskeisen hyvinvointiyhteiskunnan kansalaisen elämän täyttymyksessä onkin kyse elämänihmeen hämmästelystä – selittämättömän äärellä haltioitumisesta tässä ja nyt.

ARTO O. SALONEN

KIRKOLLISET

KASTETUT
Eetu Ville Juhani Nyyssönen, Isla Celia Marjatta Airaksinen, Jesse Markus Mikael Karvonen, Joa Neil Edward Savolainen, Juuse Elmeri Taanio, Osmo Urho Olavi Räsänen, Pihla Helmiina Arasmo, Veera Aliisa Anttonen, Vilho Julius Pulkkinen, Väinö Eemil Kustaa Kohtakangas

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Emmi Eveliina Korhonen ja Ilari Markus Nevalainen, Kata-Riina Marjatta Ruotsalainen ja Pia Fanny Maria Komulainen, Miia Marika Haverinen ja Juho Heikki Salomo Rissanen, Ria Hannele Sinervuo ja Markus Aki Tapio Lindström, Seija Hannele Maria Leinonen ja Jari Reino Jeremias von Becker, Seija Kaarina Eschner ja Raimo Juhani Koistinen, Noora Eliisa Lautala ja Kasperi Vili Valtteri Suutarinen

KUOLLEET
Majjaliisa Väisänen 100, Aune Sofia Markkanen 98, Liisa Marjatta Bruun 93, Uuno Johannes Vepsäläinen 93, Marjatta Paulina Heiskanen 92, Erkki Antero Laitinen 91, Arvo Hämäläinen 90, Hilma Uotinen 90, Hilikka Sisko Kaarina Pöntinen 89, Huugo Nevalainen 89, Suoma Aninna Peltonen 88, Terttu Kaarina Huuskonen 88, Ulla Maria Ranta 88, Eero Väinö Vihtori Vartiainen 87, Jarmo Jyrki Tapani Pöyhtäri 87, Ahti Kalervo Miettinen 85, Sirpa Soilikki Hiivala 82, Irma Anneli Jauhiainen 80, Sylvi Mirja Anneli Lyytikäinen 80, Airi Ester Johanna Sihvonen 79, Ilkka Juhani Puupponen 78, Raimo Olavi Palm 77, Viljo Johannes Niskala 76, Raija Esteri Venäläinen 73, Risto Antero Väänänen 73, Leena Maria Serguskin 72, Ari Pekka Ilmari Lehtinen 61

KASTETUT
Aava Saimi Maria Laulainen, Ellen Liisa-Maria Sylvia Ruuskanen, Hilla Johanna Huusko, Iiro Onni Elias Kastinen, Minea Aurora Räsänen, Neela Serafina Randell, Nemo Eerik Elian Pesonen, Ruu Oili Unelman Mielonen, Ruut Orvokki Luttinen, Sofia Lilja Ilona Multala, Touko Eeli Olavi Ollikainen, Vilja Ilona Sipilä, Viljami Tapani Johannes Vehviläinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Riikka Elina Lampinen ja Joonas Anton Laitinen, Kaisu Helmiina Mattinen ja Miko Jaakko Antero Nykänen, Roosa Maria Leiviskä ja Wille Samuli Weckström, Noora Annukka Jauhiainen ja Jarmo Juhani Räsänen, Liisa Martta Inkeri Aitto-oja ja Samuli Jaakko Pahkala

KUOLLEET
Eila Tellervo Korhonen 92, Aune Siviä Karvinen 88, Reino Olavi Rantala 88, Kerttu Annikki Koskela 87, Leila Holopainen 87,

Jouko Kalevi Lauhava 84, Lauri Kalevi Halonen 84, Veikko Kalevi Kettunen 84, Leena Marjatta Iso-Pahkala 82, Vieno Eliina Heinonen 81, Eeva Maria Julkunen 78, Riitta Helena Blomqvist 77, Pirjo Kaarina Hartikainen 73, Otto Kalevi Aukusti Ruuskanen 69, Seppo Olavi Vesterinen 67, Anja Leena Krispina Korhonen 65, Heidi Anna Elina Soikkeli 45, Arto Tapani Parviainen 38

KASTETUT
Eevi Hertta Linnea Sormunen, Nilsjä; Joel Kristian Tarvainen, Riistavesi; Leo Antti Eemeli Vesterinen, Kaavi; Taavi Viljami Pekkarinen, Nilsjä; Anni Linda Linnea Yletyinen, Nilsjä; Stella Marjatta Airaksinen, Nilsjä; Atte Eelis Aukusti Pirinen, Muuruvesi; Janessa Jessica Riihelä, Juankoski; Iina Amalia Partanen, Riistavesi; Joanna Karoliina Niskanen, Riistavesi; Wilma Katariina Ilmonen 14 v., Riistavesi

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Jouko Tapio Järvenpää ja Krista Nerg, Nilsjä

KUOLLEET
Eine Anneli Vanninen 86, Juan-koski; Leena Maria Kuikka 81, Juankoski; Urpo Antero Laakkonen 81, Vehmersalmi; Raimo Pekka Johannes Savolainen 80, Tuusniemi; Elina Orvokki Hallman 74, Riistavesi; Yrjö Tenho Sakari Holopainen 70, Tuusniemi; Raimo Albert Tuppurainen 68, Nilsjä; Marja Leena Simonen 79, Nilsjä; Åke Verner Qvarnström 91, Kaavi; Anna Johanna Hartikainen 95, Kaavi; Aaro Uuras Niemeläinen 92, Juankoski; Ulla Maija Koivistoinen 88, Vehmersalmi; Liisa Marjatta Lappeteläinen 85, Tuusniemi; Jouko Taisto Antero Miettinen 77, Juankoski; Niilo Johannes Kokko 74, Nilsjä; Reijo Olavi Rothberg 73, Tuusniemi; Leena Marjatta Toivanen 61, Kaavi; Erkki Viljam Lehtola 83, Tuusniemi; Anja Tellervo Partanen 78, Nilsjä; Viljo Juhani Miettinen 73, Vehmersalmi; Aaro Heikki Tapani Heikkinen 61, Nilsjä; Helmi Kerttu Räsänen 83, Tuusniemi; Tauno Kalevi Lipponen 79, Nilsjä; Hulda Sirkka Savolainen 97, Nilsjä; Eeva Johanna Kinnunen 87, Juankoski; Kaarlo Hille Parviainen 73, Nilsjä; Juha Olavi Väättäinen 63, Nilsjä; Leena Katri Tiainen 82, Nilsjä; Viljo Leskinen 86, Tuusniemi; Kaija Kaarina Tanskanen 85, Kaavi; Erkki Aukusti Vartiainen 78, Muuruvesi; Pauli Erkki Juhani Hallman 77, Riistavesi; Toini Väättäinen 95, Nilsjä; Hannes Olavi Pitkänen 93, Nilsjä; Sisko Silja Korhonen 92, Nilsjä; Erkki Johannes Laaksonen 83, Nilsjä; Raili Kaarina Heikkinen 79, Juankoski; Esko Olavi Riekkinen 77, Nilsjä; Saimi Inkeri Kettunen 91, Nilsjä; Ulla Riitta Saastamoinen 83, Säyneinen; Tauno Pekka Laitinen 82, Tuusniemi; Ulla Kaarina Saastamoinen 81, Riistavesi; Antti Pekka Nissinen 66, Tuusniemi; Maria Gorchkova 95, Riistavesi; Hanna Elina

Tossavainen 93, Kaavi; Helga Elina Koistinen 85, Tuusniemi; Mimmi Miina Maria Hartikainen 85, Nilsjä; Arvo Henrikki Pitkänen 80, Riistavesi; Kimmo Sakari Hirvonen 56, Tuusniemi; Maija Annikki Tirkkonen 85, Juankoski; Sisko Kyllikki Parviainen 81, Nilsjä; Antti Kalevi Savolainen 78, Nilsjä; Paula Helena Lukkarinen 73, Säyneinen

KASTETUT
Aatos Sulo Olavi Lyytinen, Aatu Tapani Antero Tossavainen, Aino Ellen Sofia Leppänen, Alanna-Mei Bláithín Callan, Amelia Rosa Olivia Iivarinen, Andreas Evert Olavi Poulsen, Anniina Sofia Kristiina Moilanen, Axel Oskar Mikael Lehtorinne, Bea Aino Eveliina Hyvärinen, Eelis Onni Juhani Salonen, Eemi Valtteri Virrantalo, Einari Timo Sakari Parkkinen, Elias Onni Tapani Rimpiläinen, Elle Mirjam Hiltunen, Elna Alma Elea Räsänen, Enni Maija Severiina Alatalo, Iivo Alvar Samuel Hoffrén, Inna Eeva Klaudia Jauhiainen, Jemina Helga Tuulikki Räsänen, Jeremi Leo Kristian Koistinen, Johannes Onni Eemeli Koivisto, Joosua Eemeli Remes, Julia Lina Ovaskainen, Kaarlo Mikael Huttunen, Kasper Olavi Kristian Valtonen, Kiira Olivia Karhunen, Lenni Albert Kaspian Pölönen, Liana Leena Maria Repetti, Lion Veikko Emiel Kekkonen, Matilda Elisabet Hintikka, Milo Oliver Kuivanen, Minnea Onerva Keskinen, Neo Eemi Javin, Niklas Mauno Oskari Nykänen, Niklas Vilho Johannes Miettinen, Oona Estelle Nikki, Oskari Esa Tapio Ruotsalainen, Pihla Eveliina Vilokkinen, Pilvi Hertta Elina Kokkonen, Pyry Väinö Johannes Tauriainen, Rasmus Anselmi Kinnunen, Reetu Viljami Hartikainen, Riiko Olavi Koski, Robin Tapani Partanen, Ronja Alisa Rissanen, Ruuben, Johannes Rahkola, Sauli Gabriel Uusitalo, Seela Aino Lilia Miettinen, Seela Olivia Aleksandra Laakkonen, Sulo Matti Olavi Piirainen, Tiitus Onni Johan Salonen, Tilda Eleanor Vihavainen, Tytti Vilhelmiina Tissari, Veikko Oiva Aleksan-der Karvonen, Viena Silvia Riihimäki, Vilho Aleksanteri Jantunen, Viljami Lenne Rafael Ronkainen, Ville Jirko Vernerä Närhi

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Mirkka Karoliina Heiskanen ja Panu Ilmari Leppä, Piela Anna Pauliina Litmanen ja Miika Jesse Juhani Nyyssönen, Jatta Anniina Suomalainen ja Matti Juhani Keränen, Marjo Hannele Dahl ja Sami Martikainen, Viena Pauliina Viisteensaari ja Jiri Joonas Juhana Filppula, Tiia Noora Elina Halonen ja Mikko Oskari Partanen

KUOLLEET
Irja Anneli Puomila 98, Eliina Inkeri Miettinen 96, Kaija Elina Oinonen 96, Viljo Olavi Miettinen 95, Saimi Marjatta Airaksinen 93, Esko Johannes Lintunen 92, Leena Anneli Tuulikki Hartikainen 91, Reino

Veikko Huttunen 90, Eino Kyösti Kaipainen 89, Niilo Matti Pohjolainen 88, Sylvi Tellervo Vepsäläinen 88, Vuokko Thea Vanamo Silvennoinen 88, Aino Viliina Asikainen 83, Helka Marjatta Turunen 83, Helvi Kaarina Sutinen 82, Hilikka Inkeri Marin 79, Eila Kaarina Mikanoja 78, Hannu Sakari Nurminen 78, Ritva Elina Valta 76, Seppo Juhani Hiltunen 76, Liisa Orvokki Toivanen 75, Matti Tapio Kasurinen 75, Pekka Johannes Eskelinen 71, Jarl Veli Allan Salia 69, Arja Helena Turunen 68, Päivi Hannele Pitkänen 68, Jouni Antero Väisänen 67, Ritva Eija Irmeli Fröberg 67, Asko Tapani Tiihonen 66, Outi Irene Seger 55, Tero Antero Hollender 52, Jukka Matti Hartikainen 46, Helena Eeva Maria Lötjönen 28

KASTETUT
Adele Aurora Mariel Hynynen, Alva Hilda Elisabet Maaninka, Daniel Kristian Mönkkönen, Eemi Aulis Santeri Heikkinen, Eino Veli Santeri Haapaharju, Petra Alexandra Josefiina Nousiainen, Saku Oskari Manninen, Toivo Tapani Huttunen, Veikko Armas Juhani Kangaskokko

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Elisa Sylvia Kuusto ja Eetu Onni Oskari Leinonen

KUOLLEET
Eero Johannes Hätinä 99, Iida Vilhelmiina Murtomäki 98, Aune Annikki Pekkarinen 97, Helvi Inkeri Räsänen 94, Irma Kyllikki Huttunen 92, Atte Kalevi Kauttonen 91, Laila Elina Pirhonen 91, Eila Orvokki Wulff 90, Aino Eveliina Voutilainen 89, Hilikka Johanna Parviainen 87, Leo Paavo Samuli Natunen 86, Martta Eliisa Rätty 86, Elvi Inkeri Anelma Eronen 85, Reino Olavi Vuorenmaa 84, Terttu Marjatta Tuomainen 84, Kirsti Liisa Vauronen 82, Toivo Johannes Koskinen 82, Irja Elina Partanen 81, Marja Tellervo Miettinen 80, Tuula Anneli Miettinen 77, Tuula Marjatta Kinnunen 77, Väinö Mauri Valkonen 72, Heikki Olavi Hänninen 71, Seppo Ensio Nissinen 71, Eero Jussi Jauhiainen 70, Anna-Liisa Siikavirta 63, Maksim Povilainen 34

KASTETUT
Alpo Toivo Viljami Pietilä-Korvenpää, Bea Pennanen, Daniel Matias Kokko, Eeli Aleksi Matilainen, Elle Aino Amalia Koponen, Erin Helena Ukkonen, Iida Anneli Serafiina Launonen, Jaakko Matti Elias Korhonen, Jiri Veli Matilainen, Kojo-Pekka Aarre Abu-Danso, Mea Hannele Kärkkäinen, Oskari Samuel Kaarakainen, Otto Armas Juhani Pirskanen, Saana Hilda Miina Valkama, Silja Maarit

Auroora Karvonen, Väinö Oliver Luostarinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Oona Annika Turunen ja Marko Mikael Airikainen, Laura Maria Kekäläinen ja Timon David Padberg, Arja Anneli Koistinen ja Toni Markus Ruuskanen

KUOLLEET
Sisko Karpola 94, Terho Edvin Vallimies 94, Hilikka Johanna Koponen 93, Anja Eliina Vola 92, Helmi Tellervo Audeijeff 92, Kaarina Marjatta Kortelainen 89, Vieno Holopainen 88, Anja Irja Lilja 87, Aulis Aukusti Savolainen 87, Elbe Sinikka Puustinen 87, Riitta Helena Tolonen 86, Hilikka Sisko Matilainen 84, Pentti Tapio Salmela 83, Liisa Kristiina Hämäläinen 79, Raili Helena Tuomainen 79, Rauni Kyllikki Virtanen 74, Martti Juhani Lipponen 73, Aija Maarit Marjasalo 56

KASTETUT
Kaisa Kerttu Hannele Koponen, Eedit Ilona Karvinen, Hanna Sofia Justiina Hartikainen, Juuli Saimi Sofia Naumanen, Kaisla Eveliina Hartikainen, Heikki Urho Aleksanteri Rautiainen, Niilo Viljami Korhonen, Lydyia Hilja Sofia Miettinen, Elli Inkeri Liuha-Pajari, Lotta Lumia Aurora Ruotsalainen, Minttu Eva Olivia Kiljunen, Aatos Markku Johannes Asmundela, Mette Marleena Kortelainen, Mitja Emil Juntunen, Vilho Johannes Savolainen, Taavetti Sebastian Korhonen, Alisa Ellen Matilda Mannberg Pulkkinen, Lotta Elviira Tiihonen, Emil Eino Iivari Pohjolainen, Elli Hilja Henrika Vainikainen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Juhani Nevalainen ja Erja Pauliina Karhunen, Henri Aleksi Vlasoff ja Anni Juulia Koponen, James Kurt Henrik Enwald ja Petra Pauliina Miettinen, Jiri Nikolas Hänninen ja Riikka Johanna Nissinen, Anssi Pekka Kuosmanen ja Emilia Reetta Sofia Tuovinen

KUOLLEET
Niilo Ensio Koponen 93, Mirja Annikki Korhonen 79, Ritva Anneli Mikkonen 82, Ahti Aleksi Siponen 80, Helga Heleena Siponen 91, Toini Inkeri Kokkonen 91, Martta Sanelma Sinkkonen 92, Katri Riekkinen 88, Jouni Antero Paananen 58, Matti Einari Rantanen 89, Mika Aulis Holopainen 53, Ari Alpo Jumppanen 67, Seppo Tauno Ilmari Pitkänen 89, Markku Juhani Sopanen 74, Eino Fredrikki Rautiainen 94, Sulo Tapio Jäppinen 93, Irma Kyllikki Heiskanen 85, Elvi Edit Ryth 88, Kari Jarmo Juhani Yletyinen 46, Karl Bertel Kalevi Nordqvist 72, Voitto Antero Hyvärinen 55, Kaija Liisa Granqvist 75, Pentti Kalevi Pitkänen 73

ASIANAJOTOIMISTOT

ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

SEKALAISET

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

Leväsentie 21, 70780 Kuopio
Puh. 044 989 4592
pyykkisatama.fi

050-3002634 päivinpaja.net

SEKALAISET

Digitaitoja ikäihmisille
- jo vuodesta 2001

Senioreille suunnattu maksuton digineuvonta
starttaa taas useilla eri paikkakunnilla!

- Kuopiossa useissa paikoissa 4.9. alkaen
- Siilinjärvellä kirjasto 5.9. klo 9.00 - 11.00
- Maaningalla Maaninkatalo 11.9. klo 12.00 - 13.30
- Vuorelassa nuorisotalo 5.9. klo 9.00 - 11.00
- Riistavedellä OP:n kerhohuone 29.8. klo 10.00 - 12.00
- Juankoskella kirjasto 5.9. klo 10.00 - 12.00
- Kaavilla kirjasto 12.9. klo 10.00 - 12.00
- Tuusniemellä Kunnanvirasto 14.9. klo 9.30 - 11.00

Tarkemmat tiedot ohjausajoista
ja -paikoista www.savonetti.fi

Kysy lisää 044 723 1195

FUENGIROLA

LENTO-
BUSSIMATKA

3.-16.10.2023 (14 PV)

Lentäen Espanjan
Fuengirolaan (Malaga)
ja bussilla halki
Euroopan Suomeen.
Näe mm. Alicante,
Barcelona, Bordeaux,
Cognac, Pariisi,
Bryssel, Amsterdam.
Kuljettajana
Tommi Suhonen.

www.tila-auto.com
www.matkamainio.fi
puh. 017 - 463 3666

Mitä sinä haluaisit oppia?

KUPIO - IISALMI - VARKAUS
ETÄOPETUS - NONSTOP - JOUSTAVA

SNELLMAN
EDU

SUKUTUTKIMUS
- kaikki etänä verkossa!

- Sukustartti 12.-14.9.
- Sukututkimus ja vanhat käsialat 1, 21.9.-2.11.
- Sukututkimus ja Geni 23.9.
- Sukututkimustiedot kirjaksi 26.9.-21.11.
- Sukututkimus ja Geni jatkokurssi 30.9.
- Sukututkimuksen perusteet verkossa (1 op) 3.10.-29.11.
- Sukututkimus ja DNA 4.10.-11.10.
- SukuJutut-ohjelman käyttö 18.-25.10.2023
- Sukututkimus ja vanhat käsialat 2, 19.10.-30.11.
- Miten löydän karjalaiset sukujuureni? 28.10.
- Sukututkimusneuvoja (3 op) 30.10.2023-5.2.2024
- Suvun voimatarinat 31.10.-14.11.
- Henkikirjojen käyttö sukututkimuksessa 1.-15.11.
- Peru- ja tuomiokirjat sukututkimuksessa 22.-29.11.
- Ortodoksinen sukututkimus 2.12.

HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA

- Voimaa työhön, voimaa elämään 12.9.-7.11.
- Tekstin jännite 22.-24.9.
- LakiTunti edunvalvontavalta-kirjasta ja testamentista 26.9.-3.10.
- Koira - tiedä enemmän lemmikistäsi! 29.9.-14.10.
- Kotiseutuni Kuopio - historiapiiri 5.10.-30.11.
- TRE-stressinpurkuliikkeillä vapaaksi jännityksistä, Kuopio 7.10.
- Feminine Yin-jooga® ja äänimallajarentoutus workshop, Kuopio A 28.10. ja 2.12.

LISÄKSI

- Ammatillista täydennyskoulusta -kasvatus- ja opetusala -sosiaali- ja terveysala
- Avoin yliopisto-opetusta
- Esihenkilötaitojen ja johtaminen
- Kielikursseja
- Markkinointia ja viestintää
- Tilauskoulutukset

Kaikille
avoin
- ympäri
vuoden

#jotainihanuutta
#oppimisenmahdollistajat

snellmanedu.fi

044 746 2840, asiakaspalvelu@snellmanedu.fi

Mainosmyynti
Miia Väisänen
050 438 0786

miia.vaisanen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 27.9.,
varaukset 18.9. mennessä.

Kallaveden seurakunnan entiset ja
nykyiset työntekijät

Tervetuloa kirkolle yhteishetkeen 1.10. klo 16
ennen Kallaveden kirkon 40-vuotisjuhlaa.

Kirkkoherra Matti Pentikäinen

AAMUKASTE on lämmin ja mutkaton
kastehetki, jonka jälkeen seurakunta tarjoaa
kahvit pienelle juhla väelle. Kirkko on somistettu
juhlaa varten ja halutessanne kanttori on
mukana musisoimassa. Myös kastepuvun saa
lainaksi. Järjestelyistä ei siten tarvitse vastata
kokonaan itse, vaan seurakunta on apuna.

Kaste on juhla, jossa lapsi kutsutaan nimeltä
Jumalan perheeseen.

Seuraava Aamukaste on lauantaina 30.9.
Kastevaraukset 4.9. mennessä.

Lue lisää kuopionseurakunnat.fi/aamukaste

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

Haluaisitko tehdä
vapaaehtoistyötä,
jolla on merkitystä?

Päivystäjäksi
Kirkon keskusteluapuun

Vuoden 2023 vapaaehtoisten päivystäjien
koulutus alkaa torstaina 28.9.

Tarjoamme:

- merkityksellisen vapaaehtoistehtävän
- valmennuksen tehtävään
- oman päivystysryhmän tuen

Edellytämme:

- vaitiolovelvollisuuden ja nimettömyyden noudattamista
- tällä hetkellä tasapainoista elämäntilannetta
- yhteydenottajan kunnioittamista
- mahdollisuuden päivystää n. 3 h/kk

Ota rohkeasti yhteyttä!

Palveleva puhelin: Riikka Hakulinen, riikka.hakulinen@evl.fi,
040 4848 484 (voit jättää vastaajaan soittopyynnön)

Palveleva Chat: Sirpa Nummenheimo, sirpa.nummenheimo@evl.fi,
040 484 8363 (voit jättää vastaajaan soittopyynnön)

KIRKON KESKUSTELUAPU
evl.fi/kirkonkeskusteluapu

KIRJALLISTA

PAPPISPERHEEN AINEETON PERINTÖ

Katja Weiland-Särmälä

Katja Weiland-Särmälä: Pappisperheen aineeton perintö.

Pojastamme tulee pappi!

TAVAT, perinteet, arvot sekä tallentava elämäntyyli, jota edustavat mm. kirjeet, päiväkirjat ja valokuvat. Näin sata vuotta sitten sivistyneistö eli perheideaansa, kuten myös merimies- ja sairaalapappi, pitkäaikainen Inkoon kirkkoherra **Oscar Kjälström** teki.

Esineet olivat tärkeä osa aineeton-ta perintöä. Mutta ei suinkaan rahallisen arvonsa tähden, vaan siksi, millainen tunnesuhde juuri kyseiseen tavararaan on tai millaisia muistoja se ja sen mahdollinen entinen omistaja herättää. Toki piano ja kirjakokoelma olivat tärkeitä säädyn ilmentymiä salissa. Myös Hullista tuodut koriste-esineet kertoivat, että perhe oli asunut ulkomailla. Tämä kaikki oli tärkeää etenkin aatelliselle **Elinrouvalle**.

Kun Kjälströmin perheen perusarvo oli syvälinen kristillisuus, pettymys pojan keskeytetyistä teologian opinnoista sai isäpappi sulkemaan lompakkonsa. Sen sijaan perheen mustaa lammasta ja suuren häpeän tuojaa, huumeitten käytön takia velkaantunutta poikaa avustettiin rahallisesti, vaikka hän oli Niuvanniemen ylilääkäri.

Väitöskirja on erinomainen matka suomalaisen pappisperheen arkeen ja pyhään yli sata vuotta sitten. Oman sävynsä siihen antaa se, että kulttuurihistorioitsija **Katja Weiland-Särmälä** on Oscarin pojanpojan tytär.

TERHI TUHKANEN-MARKKULA

SANALLISTA

14. sunnuntai helluntaista

Jeesus sanoi: ”Teille on opetettu: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.’ Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaille kuin jumalattomille. Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat teitä, minkä palkan te siitä ansaitsette? Eivätkö publikaanitkin tee niin? Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on? Eivätkö pakanatkin tee niin? Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.”
Matt. 5:43–48

Olkaa jotain muuta

Onko kurjasta syntisestä pelastumaan? Ehkei omin neuvoin, mutta Jumalan armosta kyllä. Vai onko sittenkään niin? Jeesuksen sanat ovat avoin kehoitus olla jotain muuta kuin kurja syntinen: Täydellinen, josta esikuvana on itse Jumala.

Onko siis mahdollista tulla täydelliseksi, koska Jeesus antoi siitä ohjeet? Tässä on edettävä oikeassa järjestyksessä. Ensin kurjan syntisen pitää saada Jumalan armosta syntinsä anteeksi. Kun se on tapahtunut, on ihminen armahdettu ja hänen tahtonsa on vapautettu toimimaan Jumalan tahdon mukaisesti.

Sen jälkeen asia on pedagoginen: Kristitty voi toimia oikein tietoisesti, sillä Jeesus vaatii kristityltä omaa aktiivisuutta. Näin hän hiljalleen oppii elämään Jumalan mukaan luontevasti. Pitää muistaa, ettei synnin kurjuus kyllä eläessä katoa, mutta toivottavasti se sentään vähenee. Tämä on suunta kohti täydellisyyttä, jota Jumala odottaa. Lopulta Jumala tekee ihmisen täydelliseksi, armosta.

VILLE HASSINEN
Seurakuntapastori
Siilinjärven seurakunta

PÄIVI HEIKKINEN
Siilinjärven kirkkovaltuuston
täysverinen savolainen
varapuheenjohtaja

Savolaesen luottamusimmeeseen mielemmaesemoo

Huikkeen aarinkoesena elokuun uamuna lukkee pörräätin Mullikasta päivän sannoo ihan selekosuomella Hepr. 10:25: *”Me emme saa lyödä laimin seurakuntamme yhteisiä kokouksia, niin kuin muutamilla on tapana, vaan meidän tulee rohkaista toisiamme, sitä enemmän mitä lähempänä näet te Herran päivän olevan.”*

Luottamustoemiin tarvitaan vanahan tottuuden mukkaan luottamusta, kun Herra on antannan viran, niin tottapa on antanna järeennii immeesiks tehtävee hoetoo. Kirkkoviärtille kuuluu varsin nii vasta-alakajana perehtyvää toimintakaaven alussa ommaan rooteliisa. Tarkottaa oman rooliisa, tehtäviisä, vastuisa sekä seorakunnan toiminnaan ymmärtämistä. Luottamusimmeesten rooli on ennakkoja ja päättää mahdollisuuksiin ja rahhoen antamisesta, mutta ee tarvihe männä peuka-loemaan päivittäisjohtamista eekä muutakkaa operatiivista toimintoo, muut tahot kyllä vahtoo-vat ihan riittämiin. Kokkooksissa päätetään lakisiäteisistä asijoista, kuten tallostarvijosta, toimintasuunnitelmasta ja henkilöstön riittävyvestä ja männeen vuonj toimintakertomuksesta ja tilinpiätöksestä sekä myönnettään vastuuvappaas kaekille piätoplokkaille seorakunnassa ja muissa asijoessa; korjataanko, myyväänkö vai ostetaanko kiinteestöjä, uusittaeskoon haatuusmuun aetoo vai hankittaesko peräti uutta tekniikkoo.

Välillä pääsöö kissanristijäesiinnii mukkaan, vaekapa evustammaa Suomen Lähetysseoran vuoskokkokookseen. Lähetysseoran siäntöihin pitäs tehdä muutos, jotta hallituksessa pitäsj olla yhen pakollisen savolaesen kiintijö. Seorakunnan virkoen kelep-osuusehtoeihin pitäs sisällyttää pakollinen oppimiärä savon kielestä ja kulttuurista. Jumalan sannaan luottain uattelen kuitennii, että savolaesus ee oo mikkään synty eikä häppee. Jumalaa on suattanna vähän silimänpilikkeesesti vinnoo hymmyilyttöö meetä savolaesija luuvessaan. Savolaesen siunatuks lopuksj otan kantoo tämänhetkiseen rasis-mikeskustelluun. Lontoon-murteesesta nimestään huolimata suomalaesen Portion Boys-yhtyeen sanoin: *Vaikka ollaan eri puolilta Eurooppaa ja vaikka eri polkuja kuljetaankin, niin muistetaan, me samaa taivasta katsotaan.*

KAMALA LUONTO

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven
seurakuntalehti.
110. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 27.9.2023

Julkaisija Kuopion evlut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Museokatu 4, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö**, **Kirkko ja koti** -lehden päätoimittaja Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Viestintäsuunnittelija** Sini-Marja Kuusipalo, puh. 040 4848 234 **Visuaalinen suunnittelija** Tuija Hyttinen, puh. 040 4848 236 **Viestintäsuunnittelija** Heli Haring, osa-aik. puh. 040 4848 463 **Sihteeri** Katja Nenonen, osa-aik. puh. 040 4848 514 **Viestintäsuunnittelija** Merja Tapio, Siilinjärvi puh. 044 7284 614 **Taitto** Hillagroup Oyj **Ilmoitukset** Miia Väisänen, puh. 050 438 0786, miia.vaisanen@hillagroup.fi **Jakelu** Suomen Suoramainonta Oy **Jakelupalaute** puh. 029 001 0043 torstaisin klo 9-16, pe ja ma 9-14 tai jakelupalaute.fi **kirkkojakoti.fi**, **www.kuopionseurakunnat.fi**, **siilinjarseurakunta.fi** ISSN 2954-1964

HYVÄN kierrättäjä

Juha Vidgren on yhteisöllisyyden vankka puolestapuhuja, joka on ryhtynyt myös sanoista tekoihin.

”MEIDÄN pitäisi jättää kaikenlainen hömpä vähemmälle ja tehdä enemmän asioita yhdessä, kohdata toisiamme”, Juha Vidgren painottaa.

TUULIA HYTTINEN

Isalmelaiseen kahvilaan astelee hymyilevä mies, joka moikkailee pöydissä istuvia asiakkaita. Muutama sana tulee vaihdettua myös tiskin takana palvelevan myyjän kanssa. Kaikesta näkee, että metsäkoneyhtiö Ponssin yhteiskuntasuhteiden johtaja **Juha Vidgren** on tuttu hahmo näillä kulmilla.

Kahvikuppi kädessään hän istahtaa jututettavaksi. Minnekään ei ole kiire, eikä kännykän soittoaani keskeytä juttutuokiota kertaakaan.

”Ihmiselle pitää olla aikaa ja hänet täytyy kohdata aidosti. Tämän opin jo lapsuuden kodista.”

Kumpparikävelyjä ja kohtaamisia

Suuremman yleisön tietoisuuteen Vidgren on tullut perheyhteyksensä Ponssin kautta. Sen sijaan kotikylällään Vieremällä hän on erityisesti yhteisöllisyyden luoja ja aktiivinen puuhamies, jolla on monta rautaa tulossa yhteisen hyvän edistämiseksi. Muutama vuosi sitten Vidgren rakennutti ränsistyneen Rientolan kylätalon paikalle uuden talon kyläläisten kohtaamispaikaksi.

”Nuorisotoimi ja eri yhdistykset voivat järjestää siellä toimintaansa. Rientolaan tuodaan myös bändejä esiintymään ja sitä vuokrataan esimerkiksi juhlaikäyttöön.”

Vidgren on innokkaasti mukana myös Kylänraitti-yhdistyksessä, joka järjestää Vieremällä erilaisia tapahtumia.

”Pääasia on saada ihmiset liikkeelle ja tapaamaan toisiaan. Tekeminen on hyvin arkista, esimerkiksi naisten kumpparikävelyt syksyisin tai yhteiset lauluillat.”

”Vartuin itse yhteisöllisessä ilmapii-rissä. Ensimmäiset elinvuoteni asuin perheeni ja isovanhempieni kanssa samassa rintamamiestalossa. Kun muutimme kirkonkylälle, minä ja veljeni saimme seuraa lukuisista serkuista ja meillä kävi paljon vieraita – isäni tapasi kutsua asiakkaita perheineen meille kyläilemään”, Vidgren muistelee.

Myös lukion jälkeinen vuosi opettajana pienessä kyläkoulussa on jättänyt Vidgrenin mieleen lämpimiä muistoja.

En tiedä mitään hienompaa kuin Suvivirsi.

”Kaikki tunsivat toisensa ja koulun henkilökuntaa sekä vierailijoita tervehdittiin ihan kädestä pitäen. Jos jollekin oli sattunut jotain ikävää, esimerkiksi läheisen menetys, siitä juteltiin yhdessä. Yhteisön tuki kantoi.”

Ei olla haitaksi

Vidgren on saanut lapsuudessaan 70-luvulla monipuoliset eväät muuhunkin kuin yhteisöllisyyden luomiseen.

”Isovanhemmat olivat maatilallisia, joten se maailma tuli minullekin hyvin tutuksi. Arki oli turvallista ja työteliästä, opin arvostamaan työntekoa.”

Myös hyvät käytöstavat ja ruuan kunnioittaminen olivat Vidgrenin lapsuuden ympäristössä itsestäänselvyksiä.

”Mieleeni on elävästi jäänyt se, kun ensimmäistä kertaa kävimme perheen ja isomummon kanssa ravintolassa syömässä. Isomummo otti pihvin, mutta

jaksoi syödä siitä vain puolet. Niinpä hän kääri toisen puolikkaan lautasliinaan ja otti mukaan. Ei tullut mieleenkään, että ruokaa olisi jätetty haaskuuseen.”

”Tapakulttuurin oppiminenkin oli tärkeää. Aikuisten annettiin aina ottaa ruokapöydässä ensin ja me lapset veimme itse omat astiamme pois syönnin jälkeen.”

Vidgren kertoo saaneensa mummoltaan hyvän elämänohjeen, jota on yrittänyt noudattaa parhaan kykynsä mukaan.

”Pitäisi käyttäytyä ja elää niin, ettei ole toisille millään tavalla haitaksi. Minusta tuo on aika hyvin kiteytetty.”

Vetonauloina Suvivirsi ja näkkäri

Nuorempana Vidgrenillä ei ollut selkeitä urasuunnitelmia. Jossain vaiheessa hän haaveili poliisiopinnoista, mutta lopulta tie vei opettajakoulutukseen Ouluun.

”Sain innostuksen lukion jälkeisen opettajavuoteni aikana. Ja aivan erityisinä vetovoimatekijöinä alalle toimivat Suvivirsi ja näkkäri. En tiedä mitään hienompaa kuin Suvivirsi, ja koulussahan sen pääsisi kuulemaan joka kevät. Lisäksi koulussa saisi syödä näkkäriä, josta tykkään”, Vidgren nauraa.

Opettajan töihin Vidgren ei kuitenkaan koskaan päätenyt, sillä elämä kuljetti hänet takaisin Vieremälle ja perheyhteyksensä Ponssin leipiin.

”Opiskeluaikana olin tehnyt kesätöinä muun muassa lastenohjelmia Ylelle, toiminut paikallisradiossa toimittajana sekä järjestänyt Ouluun isoja konsertteja. Ponssella tarvittiin markkinointi-ihmistä ja tapahtumien järjestäjää, joten pääsin hyödyntämään osaamistani perheyhteyksessä. Sille tielleni sitten jäin.”

Nähtäisiinpä kirkon arvo

Vidgren on tehnyt jonkin verran yhteistyötä myös paikallisen seurakunnan kanssa järjestäessään Vieremällä tapahtumia ja kustantaessaan seurakunnan 100-vuotishistoriikin. Lisäksi yhteistyötä on tehty muun muassa Kyrönniemen pappilan tiloissa. Siellä pidettiin usean kesän ajan kotieläinpuistoa, johon oli ilmainen sisäänpääsy. Parhaana kesänä siellä kävi yli 6 000 vierailijaa.

”Kaikilla ei ole mahdollisuutta lähteä Lintsille tai Korkeasaareen, joten halusimme tarjota elämyksiä kotikylällä.”

Vidgren pysähtyy hetkeksi miettimään kirkon merkitystä laajemminkin.

”Mediassa lyödään kirkkoa milloin mistäkin syystä. Myös kirkosta eroaminen on tehty helpoksi, se vaatii vain yhden klikkauksen netissä. On sääli, ettei nähdä kaikkea sitä hyvää, mitä kirkko tekee meillä ja maailmalla.”

”Nyky päivänä palveluita siirretään yhä enemmän nettiin pankkien ja terveyspalvelujen osalta. Varsinkin pienemmillä paikkakunnilla on hankalaa enää päästä asioimaan henkilökohtaisesti työntekijän kanssa. Kirkko kuitenkin on taho, joka vielä aidosti kohtaa ihmisen kasvokkain – se ei vaan pidä itsestään meteliä.”

Vidgren huomauttaa myös, että lähetysskirpputorit ovat monen pienen pitäjän ainoita kohtaamispaikkoja yksinäisille ihmisille.

”Niillä on suuri merkitys, jota ei voi vähätellä.”